

ZASTĘPCA SZEFA
KANCELARII SEJMU

Adam Podgórski

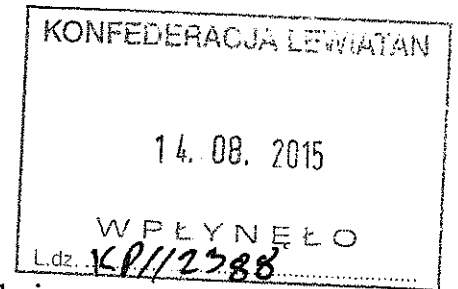
CMS-WP-173-22715

K. Kajda

P. Pruszyński

dlw J. Wojcowski

Warszawa, dnia 11 sierpnia 2015 r.

Pani

Henryka Bochniarz

Prezydent Konfederacji

Lewiatan

Szanowna Pani Prezydent

Z upoważnienia Marszałka Sejmu, uprzejmie przekazuję – w trybie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz.U. Nr 55, poz. 235 z późn. zm.) – poselski projekt ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności oraz o zmianie niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Wanda Nowicka), z prośbą o przedstawienie opinii.

Z poważaniem

Wicemarszalkini Sejmu RP

Posłanka Niezrzeszona

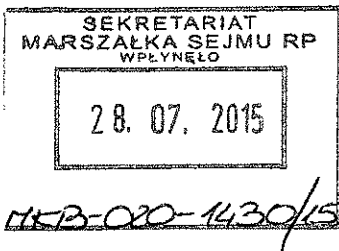
Wanda Nowicka

Warszawa, dnia 28 lipca 2015 r.

Grupa posłów

na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani

Małgorzata Kidawa-Błońska

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 ze zm.) oraz na podstawie art. 32 ust. 2 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

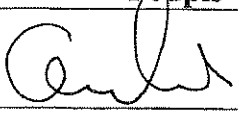
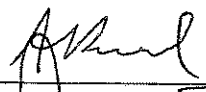

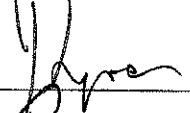
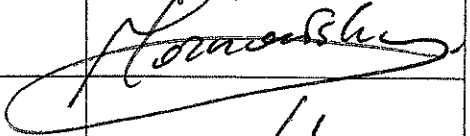
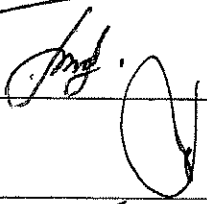

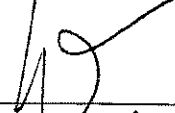
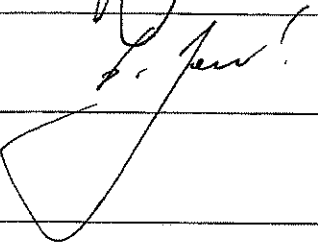
o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Na podstawie art. 32 ust. 1 Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do reprezentowania w pracach nad projektem ustawy upoważniamy Panią Posłankę Wandę Nowicką.

Lp.	Nazwisko i imię	Klub poselski	Podpis
1.	Wacław Nowicki	independ	Wacław Nowicki
2.	J. Kell	SLD	J. Kell
3.	Jery Wencel	SLD	Jery Wencel
4.	ZOFIA POPIOLEK	RP	Zofia Popiołek
5.	Anna Baniak	SLD	Anna Baniak
6.	Magdalena Szlachetka	SLD	Magdalena Szlachetka
7.	Misty Eksner	SLD	Misty Eksner
8.	Artur Astur	SLD	Artur Astur
9.	Kawiecki Tomasz	SLD	Tomasz Kawiecki
10.	Sekula Szmydlińska Małgorzata	SLD	Sekula Szmydlińska Małgorzata
11.	Grzegorz Piel	SLD	Grzegorz Piel

Lp.	Nazwisko i imię	Klub poselski	Podpis
1.	Anna Góral	niezależny	
2.	Andrzej Kowal	Piętą-Czerwoni	
3.	Maciej Szwarc	KP Ruch Palikota	
4.	Łukasz Krupa	niezależny	
5.	Poznański Marek	niezależny	
6.	Margonata Marciniewicz	RP	
7.	Marek Kowal	RP	
8.	Piotr Balc	RP	
9.	Robert Jędrzej	SLD	
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			

USTAWA

z dnia ... 2015 r.

o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady i tryb przeciwdziałania marnowaniu żywności oraz zasady przeciwdziałania negatywnym skutkom społecznym, środowiskowym i gospodarczym wynikającym z marnowania żywności.

2. Ustawę stosuje się do sprzedawców żywności.

3. Ustawa określa także organy właściwe w sprawach marnowania żywności.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) „marnowanie żywności” – wycofywanie z etapu dystrybucji i przeznaczanie do utylizacji bezpiecznych i zdatnych do spożycia środków spożywczych ze względu na ich wady handlowe, estetyczne lub ze względu na zbliżający się upływ daty minimalnej trwałości lub terminu przydatności do spożycia;
- 2) „żywność na cele społeczne” – środki spożywcze, odrzucone poza łańcuch rolno-spożywczy ze względów handlowych, estetycznych lub z powodu zbliżającego się terminu przydatności do spożycia z wyjątkiem napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,2% oraz napojów alkoholowych będących mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych, w których zawartość alkoholu przekracza 0,5%;
- 3) „sprzedawca żywności” – podmiot prowadzący przedsiębiorstwo spożywcze w zakresie sprzedaży żywności w jednostkach handlu detalicznego lub hurtowego o całkowitej powierzchni powyżej 250 metrów kwadratowych, w których środki spożywcze stanowią co najmniej 50% obrotu ze sprzedaży wszystkich towarów;
- 4) „organizacja pożytku publicznego” – organizację pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118, 1138, 1146), której celem statutowym jest wykonywanie zadań

---

¹ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej, ustawę z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia, ustawę z dnia oraz ustawę z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług.

publicznych w zakresie:

- a) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
  - b) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
  - c) działalności charytatywnej;
- 5) „data minimalnej trwałości” – datę w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. r rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L 304 z 22.11.2011, str. 18, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1169/2011”;
- 6) „termin przydatności do spożycia” – termin, o którym mowa w art. 24 rozporządzenia nr 1169/2011.

Art. 3. 1. Sprzedawcy żywności mają obowiązek corocznego składania do Ministra właściwego do spraw gospodarki raportu w zakresie ilości i wartości przekazywanej żywności na cele działalności charytatywnej.

2. Organizacje pożytku publicznego, z którymi sprzedawcy żywności zawarli umowy, o których mowa w art. 4 ust. 1, mają obowiązek corocznego składania raportu w zakresie ilości i wartości przekazywanej żywności na cele charytatywne.

3. Raporty, o których mowa w ust. 1 i 2 są składane w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku kalendarzowego.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki podaje do powszechnej wiadomości zbiorcze, okresowe dane dotyczące ogólnej ilości i wartości przekazanej żywności na cele charytatywne w skali kraju.

5. Minister właściwy do spraw gospodarki prowadzi rejestr sprzedawców żywności.

6. Podmioty rozpoczynające prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży środków spożywczych, które po zakończeniu pierwszego pełnego roku obrotowego spełnią przesłanki, o których mowa w art. 2 pkt 2, składają niezwłocznie do Ministra właściwego do spraw gospodarki wnioski o wpisanie do rejestru sprzedawców żywności, o którym mowa w ust. 5.

7. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb składania raportów, o których mowa w ust. 1 i 2;
- 2) wzory formularzy raportów, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględniające w szczególności ilość zawartych umów, o których mowa w art. 4 ust. 1 oraz w odpowiednich przypadkach powody braku ich zawarcia;
- 3) dane zawarte w rejestrze, o którym mowa w ust. 5;
- 4) tryb składania wniosków, o których mowa w ust. 6.

Art. 4. 1. Sprzedawcy żywności mogą zawierać umowy z organizacją pożytku publicznego w celu nieodpłatnego przekazywania żywności na cele społeczne z przeznaczeniem na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez te organizacje.

2. Przedmiotem umów, o których mowa w ust. 1 może być wyłącznie żywność spełniająca wymogi bezpieczeństwa żywności przewidziane w ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 z późn. zm.²⁾).

3. Umowy, o których mowa w ust. 1 powinny w szczególności uwzględniać:

- 1) czas i sposób dostarczania żywności do organizacji pożytku publicznego, umożliwiające spożycie żywności przed upływem terminu przydatności do spożycia;
- 2) podział kosztów odbioru i dystrybucji żywności pomiędzy stronami umowy;
- 3) okoliczności, w których organizacja pożytku publicznego może zrezygnować lub odmówić odbioru żywności.

Art. 5. 1. Kto nie wypełnia obowiązków, o których mowa w art. 3 ust. 1, 2 lub 6 podlega karze pieniężnej.

2. Karę pieniężną w drodze decyzji nakłada właściwy ze względu na miejsce kontroli wojewódzki inspektor inspekcji jakości handlowej.

3. Postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej toczy się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

4. Od decyzji wojewódzkiego inspektora inspekcji jakości handlowej przysługuje odwołanie do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 dni od jej doręczenia.

5. Kary pieniężne podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu

---

² Zmiany wymienionego tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, Nr 230, poz. 1511, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 122, poz. 696, Nr 171, poz. 1016, z 2014 r. poz. 1662, 1722 oraz z 2015, poz. 35.

egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

6. Informacja o nałożonej karze pieniężnej jest przekazywana ministrowi właściwemu do spraw gospodarki i podlega wpisowi do rejestru sprzedawców żywności.

7. Kary pieniężne stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 6. W ustawie z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2010 r. Nr 136, poz. 914 z późn. zm.³⁾) art. 52 otrzymuje brzmienie:

„Art. 52. Środki spożywcze oznakowane terminem przydatności do spożycia mogą znajdować się w obrocie do tego terminu.”

Art. 7. W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, 1101 z późn. zm.⁴⁾) w art. 3 ust. 1 po pkt 2f dodaje się pkt 2g w brzmieniu:

„2g) Kontrola przestrzegania przez podmioty rozpoczynające prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży środków spożywczych przepisu art. 3 ust. 6 ustawy z dnia ... o przeciwdziałaniu marnowania żywności i zmianie niektórych ustaw (Dz. U...).”

Art. 8. W ustawie z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054 z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 43 w ust. 1 po pkt 16 dodaje się pkt 16a w brzmieniu:

„16a) dostawę towarów, o której mowa w art. 7 ust. 2 pkt 2, której przedmiotem są środki spożywcze, odrzucone poza łańcuch rolno-spożywczy ze względów handlowych, estetycznych lub z powodu zbliżającego się terminu przydatności do spożycia z wyjątkiem napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,2% oraz napojów alkoholowych będących mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych, w których zawartość alkoholu przekracza 0,5%, jeżeli są one przekazywane na rzecz organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia ... o przeciwdziałaniu marnowania żywności i zmianie niektórych ustaw (Dz. U...);”

2) w art. 43 ust. 12 otrzymuje brzmienie:

„12. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1 pkt 16 i 16a, stosuje się pod warunkiem

---

³ Zmiany wymienionego tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228, Nr 230, poz. 1511, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 122, poz. 696, Nr 171, poz. 1016, z 2014 r. poz. 1662, 1722 oraz z 2015, poz. 35.

⁴ Zmiany wymienionego tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 277.

⁵ Zmiany wymienionego tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 1342, 1448, 1529, 1530, z 2013 r. poz. 35, 1027, 1608, z 2014 r. poz. 312, 1171, 1662 oraz z 2015 r. poz. 211, 605.

posiadania przez dokonującego dostawy towarów dokumentacji potwierdzającej dokonanie dostawy na rzecz organizacji pożytku publicznego, z przeznaczeniem wyłącznie na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez tę organizację.”

3) w 86 w ust. 8 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) dostawy towarów, o której mowa w art. 43 ust. 1 pkt 16a.”

Art. 9. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 851 z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 w ust. 1 pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) darowizn i ofiar wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem dokonywanych między spółkami tworzącymi podatkową grupę kapitałową, a także wpłat na rzecz Polskiej Organizacji Turystycznej, z tym że kosztem uzyskania przychodów są koszty wytworzenia lub cena nabycia produktów spożywczych, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 16 i 16a ustawy o podatku od towarów i usług, przekazanych na rzecz organizacji pożytku publicznego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.⁷⁾), z przeznaczeniem wyłącznie na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez te organizacje lub przekazywanych na rzecz organizacji, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia ... o przeciwdziałaniu marnowania żywności i zmianie niektórych ustaw;”

2) w art. 18 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) darowizn przekazanych na cele określone w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organizacjom, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 tej ustawy, lub przekazanych na rzecz organizacji, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia ... o przeciwdziałaniu marnowania żywności i zmianie niektórych ustaw, lub równoważnym organizacjom, określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego, obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, prowadzącym

⁶ Zmiany wymienionego tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 915, 1138, 1146, 1215, 1328, 1457, 1478, 1563, 1662 oraz z 2015 r. poz. 73, 211.

⁷ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887, Nr 205, poz. 1211, Nr 208, poz. 1241, Nr 209, poz. 1244 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2014 r. poz. 223 i 498.

działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych, realizującym te cele – łącznie do wysokości nieprzekraczającej 10% dochodu, o którym mowa w art. 7 ust. 3 albo w art. 7a ust. 1;”

Art. 10. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361 z późn. zm.⁸) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 23 w ust. 1 pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) darowizn i ofiar wszelkiego rodzaju, z tym że kosztem uzyskania przychodów są koszty wytworzenia lub cena nabycia produktów spożywczych, o których mowa w art. 43 ust. 1 pkt 16 i 16a ustawy o podatku od towarów i usług, przekazanych na rzecz organizacji pożytku publicznego w rozumieniu przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego, z przeznaczeniem wyłącznie na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez te organizacje lub przekazanych na rzecz organizacji, o której mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia ... o przeciwdziałaniu marnowania żywności i zmianie niektórych ustaw;”

2) w art. 26 w ust. 1 w pkt 9 dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) określone w art. 4 ustawy o działalności pożytku publicznego, organizacjom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 tej ustawy, lub określone w art. 2 pkt 4 lit. a - c ustawy z dnia ... o przeciwdziałaniu marnowania żywności i zmianie niektórych ustaw, organizacjom, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy, lub równoważnym organizacjom określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, prowadzącym działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych, realizującym te cele, z zastrzeżeniem ust. 6e.”

Art. 11. Ustawa wchodzi w życie po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 3 ust. 6, który w stosunku do sprzedawców żywności prowadzących działalność gospodarczą przed wejściem w życie niniejszej ustawy, który wchodzi w życie z upływem 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

---

⁸ Zmiany wymienionego tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, poz. 596, poz. 769, poz. 1278, 1342, 1448, 1529, 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387, 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1478, 1563, 1644, 1662, 1863 oraz z 2015 r. poz. 73, 211, 251, 478, 693, 699, 860.

UZASADNIENIE

1. Cel projektu.

Celem uchwalenia projektowanej ustawy jest przeciwdziałanie marnowaniu żywności oraz pomoc osobom niedożywionym.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie stanowiącej przedmiot regulacji.

W opublikowanym 20 września 2011 r. Komunikacie Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno – Społecznego i Komitetu Regionów - *Roadmap to a Resource Efficient Europe – Plan działań na rzecz zasobooszczędnej Europy*, poświęcono uwagę problemowi produktów żywnościowych i konieczności zmniejszenia ich marnotrawienia⁹. Oszacowano, iż w Unii Europejskiej marnuje się rocznie 89 mln ton żywności, co stanowi 179 kg na osobę. Skala marnowania i rodzaj grup marnowanych grup różni się w poszczególnych krajach. Na różne ogniwa łańcucha żywnościowego przypada ich odpowiednio: 42% na gospodarstwa domowe, 39% na przemysł spożywczy, 5% na dystrybucję i 14% na żywienie zbiorowe¹⁰. Z danych Eurostatu z 2006 roku¹¹, opublikowanych w niniejszym Komunikacie Komisji Europejskiej, wynika, że tzw. inne źródła, w tym dystrybucja, odpowiedzialne są za 350 000 ton marnowanego jedzenia. Jednak obecnie trudno zweryfikować te dane, ze względu na brak dostępu do tego typu informacji udostępnieniach przez instytucje administracji publicznej.

Parlament Europejski w rezolucji „*Jak uniknąć marnotrawienia żywności*” z dnia 30 listopada 2011 wyraża zaniepokojenie faktem, że każdego dnia znaczna ilość żywności, idealnie nadającej się do spożycia, jest traktowana jako odpady RR\885497PL.doc 7/26 PE467.138v03-00 PL. Stanowi to problem środowiskowy i etyczny oraz pociąga za sobą koszty gospodarcze i społeczne, co z punktu widzenia rynku wewnętrznego stawia wyzwania przed przedsiębiorcami i konsumentami. Tym

---

⁹ European Commission (2011): *Roadmap to a Resource Efficient Europe*, COM (2011) 571, 20.9.2011. Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Brüssel [Komisja Europejska (2011r.): Plan działania na rzecz zasobooszczędnej Europy, COM (2011) 571 z dnia 20.9.2011 r. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Bruksela], s. 21.

¹⁰ J. Gustavsson, Ch. Cederberg, U. Sonesson et al., *Global Food Losses and Food Waste: Extent, Causes and Prevention*, Food and Agriculture Organisation of the United Nations, Rome 2011.

¹¹ Dane EUROSTAT 2006 (EWC_09_NOT_093).

samym Parlament Europejski wzywa Komisję do opracowania konkretnych działań ukierunkowanych na ograniczenie o połowę zjawiska marnotrawienia żywności do 2025 r., a jednocześnie na zapobieganie produkcji odpadów żywnościowych. Parlament Europejski wzywa detalistów do zaangażowania się w programy redystrybucji żywności dla obywateli niemających siły nabywczej oraz do wdrażania środków pozwalających na obniżkę cen produktów z bliską datą przydatności do spożycia.

W Polsce brakuje stałego monitoringu i danych dotyczących marnowania żywności. Sieci handlowe nie raportują do żadnego organu ani nie podają informacji do publicznej wiadomości informacji na temat ilości zutilizowanej żywności oraz żywności przekazywanej na cele charytatywne. Brak danych w tym zakresie uniemożliwia dokonanie oceny realnej skali tego zjawiska, co z kolei przekłada się na brak możliwości podjęcia działań, zmierzających do dokonania zmian i poprawienia sytuacji.

Równocześnie stopa ubóstwa skrajnego w Polsce to 7,4%, ubóstwo relatywne to 16,2%. Oznacza to, że w 2014 r. w gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej granicy ubóstwa skrajnego (tzn. poniżej minimum egzystencji - 540 zł na osobę dochodu miesięcznego) żyło ok. 2,8 mln osób, natomiast w gospodarstwach domowych poniżej granicy ubóstwa relatywnego (713 zł na osobę dochodu miesięcznego) - ok. 6,2 mln osób.

Marnowanie żywności nie tylko generuje dodatkowe koszty ekonomiczne, ale jest również niedopuszczalne ze środowiskowego i etycznego punktu widzenia. Produkcja żywności jest powiązana z wysokim poziomem emisji dwutlenku węgla i wykorzystania zasobów (w tym ziemi i wody). Ograniczenie marnowania żywności niesie za sobą znaczne korzyści dla środowiska, dotyczące nie tylko unikania negatywnych skutków unieszkodliwiania odpadów, ale także oszczędzania energii, redukcji emisji, ograniczenia zużycia wody i wykorzystania gruntów w procesie produkcji oraz unikania negatywnych skutków związanych z praktykami stosowanymi w produkcji rolnej, które mogą być niezgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju, np. zanieczyszczenia wody i utraty różnorodności biologicznej.

3. Różnica między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym.

W chwili obecnej w Polsce brak jest regulacji w zakresie przeciwdziałania marnowaniu żywności. Jedynym udogodnieniem w tym zakresie są korzystne przepisy podatkowe, które jednak nie stanowią wystarczającej regulacji w tym zakresie.

Projektowana ustawa koncentruje się na sektorze dystrybucji głównie z uwagi na okoliczność, iż przewidziane ustawowo udogodnienia podatkowe są wykorzystywane głównie przez producentów żywności. Celem projektowanych zmian jest zachęcenie dystrybutorów żywności do skorzystania z podobnych mechanizmów w zakresie przeciwdziałaniu marnowaniu żywności.

Projekt ustawy otwiera możliwość przedsiębiorcom prowadzącym sprzedaż żywności na powierzchni powyżej 250 metrów kwadratowych, w których sprzedaż środków spożywczych przekracza 50% obrotu w stosunku do wszystkich towarów, do podjęcia działań zmierzających do zapobiegania marnowaniu jedzenia i pokazuje mechanizm przekazywania nieodpłatnie niesprzedanych produktów, z zastosowaniem ulg podatkowych w tym zakresie.

Ustawa wprowadza obowiązek corocznego raportowania przez te podmioty ilości i wartości przekazywanej żywności na cele działalności charytatywne do właściwego organu (minister właściwy ds. gospodarki). Beneficjentami są organizacje pożytku publicznego prowadzące szeroko pojętą działalność w zakresie pomocy społecznej i działalności charytatywnej. Produkty z bliską datą minimalnej trwałości do spożycia lub terminem przydatności do spożycia, które w obecnym stanie rzeczy zostałyby zlikwidowane lub zutylizowane, będą w większym zakresie trafiały do organizacji charytatywnych.

Obowiązek składania corocznego raportu leży również po stronie organizacji pożytku publicznego w celu uzyskania pełnej wiedzy nie tylko na temat przekazywanej żywności, ale także faktycznie wykorzystywanej na cele charytatywne. Takie rozwiązanie pozwoli na bieżąco weryfikować i identyfikować główne problemy, jakie mogą pojawiać się zarówno po stronie sprzedawców żywności, jak i organizacji pożytku publicznego.

Projektowana ustawa wprowadza proponowany sposób przekazywania żywności na cele charytatywne poprzez zawieranie umów, określając jednocześnie konieczny zakres materii, która winna zostać uregulowana przez strony zgodnie z zasadą swobody umów. Należy zwrócić uwagę, iż zawarcie umowy nie jest obligatoryjne. Sprzedawcy żywności mogą zrezygnować z jej zawarcia m.in. w przypadku gdy nie mają faktycznej możliwości realizacji dostaw przed upływem terminu przydatności do spożycia, np. z uwagi brak działania organizacji pożytku publicznego na określonym obszarze terytorialnym, bądź w przypadku odmowy zawarcia umowy przez organizację pożytku publicznego

z uwagi na nadwyżkę żywności przeznaczonej na cele charytatywne czy brak odnotowywania konieczności utylizacji sprzedawanych środków spożywczych. Powyższe okoliczności powinny być uwzględnione przy tworzeniu formularzy raportów przez Ministra właściwego do spraw gospodarki, przewidzianych w art. 3 ust. 4 ustawy.

Jednym z istotniejszych rozwiązań przyjętych w ustawie jest nowelizacja przepisu art. 52 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, który przewiduje zakaz obecności na rynku żywności po upływie zarówno daty minimalnej trwałości, jak i terminu przydatności do spożycia. Zgodnie z art. 3 pkt 8 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. nr 178/2002 ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. bezpieczeństwa żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności, „wprowadzenie na rynek” oznacza posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania. A zatem zakaz wprowadzania na rynek (obecności w obrocie) żywności po upływie daty minimalnej trwałości i terminu przydatności do spożycia dotyczy także dystrybuowania żywności przez organizacje pożytku publicznego na cele charytatywne.

O ile jednak taki zakaz jest uzasadniony w odniesieniu do terminu przydatności do spożycia, nie wydaje się uzasadniony w odniesieniu do daty minimalnej trwałości. Problem ten jest także od dawna sygnalizowany w doktrynie.¹²

Zgodnie bowiem z art. 3 ust. 3 pkt 47 tejże ustawy, upływ terminu przydatności do spożycia danego środka spożywczego, czyli utrata jego przydatności do spożycia, wiąże się z potencjalną możliwością uznania go za produkt niebezpieczny. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 5 w zw. z art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 178/2002, żywność niemogąca być spożywana zgodnie z jej przeznaczeniem, m.in. z powodu gnicia, psucia się czy rozkładu, powinna być kwalifikowana jako nienadająca się do spożycia, a tym samym jako niebezpieczna. Odpowiednio zaś do art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002 żaden niebezpieczny środek spożywczy nie może być wprowadzany na rynek. W tym świetle zakaz przewidziany w art. 52 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia znajduje swoje pełne uzasadnienie.

---

¹² Por. A. Szymecka-Wesołowska (red.), *Bezpieczeństwo Żywności i Żywienia, Komentarz*, Warszawa 2013, s. 688-690

Inaczej jednak rzecz się przedstawia w przypadku upływu daty minimalnej trwałości. Taka sytuacja nie musi automatycznie przesądzać o kwalifikacji danego środka spożywczego jako niebezpiecznego i jego faktycznej zdolności do spożycia. Upływ daty minimalnej trwałości niejednokrotnie determinuje tylko niższą jakość organoleptyczną produktu; nie oznacza jednak, że produkt jest nieprzydatny do spożycia. Ta okoliczność powinna być badana w każdym przypadku osobno. Datę minimalnej trwałości należy postrzegać więc jedynie jako datę, do której producent gwarantuje wyjściową jakość produktu. Jakość produktów może być natomiast różna, ale nie powinna – tak jak ma to miejsce obecnie – wyłączać możliwości pozostawiania produktu w obrocie (jako produktów wprowadzanych po niższej cenie lub właśnie na cele charytatywne).

Przewidziana w ustawie możliwość pozostawiania w obrocie środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości może mieć więc kluczowe znaczenie w kontekście przeciwdziałania marnotrawieniu żywności. Pozwala na dalszą dystrybucję środków spożywczych bezpiecznych, ale o ewentualnie niższej jakości organoleptycznej.

Projekt ustawy wprowadza odpowiedzialność przedsiębiorców, którzy nie wypełnią obowiązku raportowania w zakresie przekazywania żywności na cele charytatywne. Sankcja za brak złożenia raportu odnosić się będzie również do organizacji pożytku publicznego. Zaniechanie złożenia raportu w terminie będzie penalizowane karą administracyjną. Organem właściwym będzie właściwy wojewódzki inspektor inspekcji handlowej.

4. Przewidywane skutki prawne, gospodarcze i społeczne.

4.1. Skutki prawne:

Proponowana regulacja wprowadza penalizację niewywiązania się z obowiązku złożenia raportów w zakresie przekazywania żywności na cele charytatywne przez duże sieci handlowe oraz organizacje pożytku publicznego. Do porządku prawnego wprowadzone są zatem dodatkowe kary administracyjne.

Ustawa wprowadza również obowiązek prowadzenia rejestrów przez Ministra właściwego do spraw gospodarki, a także przyznaje dodatkowe kompetencje Inspekcji Handlowej.

4.2. Skutki gospodarcze:

Projekt ustawy dotyczy wyłącznie przedsiębiorców prowadzących sprzedaż towarów żywnościowych w sklepach o całkowitej powierzchni powyżej 250 metrów kwadratowych, których procentowy udział środków spożywczych przekracza 50%.

Przepisy mogą w minimalnym stopniu wpływać na konkurencyjność gospodarki, gdyż obligują tych przedsiębiorców do składania corocznych raportów, otwierając jednocześnie możliwość zawarcia umowy o przekazywanie żywności oraz następnie do samego przekazywania żywności. Sam obowiązek przekazywania żywności nie wpływa na sytuację przedsiębiorcy pod względem podatkowym. Przedsiębiorca, tak jak w sytuacji likwidacji lub utylizacji żywności, ma możliwość obniżenia kwoty podatku VAT należnego o kwotę podatku naliczonego, zaś wartość przekazanej żywności stanowi koszt uzyskania przychodów.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów, które mogą mieć wpływ na rynek pracy. Regulacja może przyczynić się do powstawania nowych organizacji pożytku publicznego, których celem statutowym będzie prowadzenie działań w zakresie przekazywania żywności na cele charytatywne, gdzie konieczne będzie tworzenie nowych miejsc pracy. Projekt ustawy nie zawiera przepisów mających wpływ na sytuację i rozwój regionów.

4.3. Skutki społeczne:

Proponowana ustawa będzie skutkować poprawą sytuacji bytowej i finansowej osób najuboższych. Zmiana ta pomoże ograniczyć skalę ubóstwa w Polsce. Z drugiej zaś strony, proponowana zmiana korzystnie wpłynie na ograniczenie utylizacji żywności.

5. Przewidywane skutki finansowe projektu.

Proponowana ustawa może skutkować w perspektywie wielu lat obniżeniem wydatków z budżetu państwa przeznaczanych na pomoc społeczną. Jak też w perspektywie wielu lat może spowodować także zmniejszenie wydatków budżetu państwa na cele związane z pomocą socjalną oraz gospodarką odpadami.

Proponowana ustawa nie spowoduje zmniejszenia wpływów budżetowych. Może powodować zwiększenie wydatków budżetowych, a także wydatków po stronie sektora publicznego z uwagi na koszty związane z wprowadzeniem obowiązku powiadamiania oraz prowadzenia rejestru. W pewnym stopniu wydatki te będą bilansowane poprzez przewidziane w projekcie kary pieniężne.

6. Założenia podstawowych aktów wykonawczych.

Przyjęcie projektowanych regulacji wiąże się z koniecznością wydania rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki. Przepis art. 3 ust. 7 projektu ustawy nakłada na ministra właściwego do spraw gospodarki obowiązek wydania rozporządzenia,

w którym określi tryb składania i wzór formularzy corocznych raportów w zakresie ilości i wartości przekazywanej żywności na cele działalności charytatywnej przez sprzedawców żywności oraz organizacje pożytku publicznego, uwzględniając w szczególności ilość umów zawartych pomiędzy sprzedawcami żywności a organizacjami pożytku publicznego w celu nieodpłatnego przekazywania żywności na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez organizacje pożytku publicznego, jak też w odpowiednich przypadkach, powody braku ich zawarcia wcześniej wskazanych umów. Zgodnie z delegacją zawartą w art. 3 ust. 7 minister właściwy do spraw gospodarki określi również, w drodze rozporządzenia, zakres informacji o sprzedawcach żywności, które będą gromadzone w prowadzonym przez niego rejestrze oraz tryb składania wniosków o wpisanie do rejestru sprzedawców żywności przez podmioty rozpoczynające prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie sprzedaży środków spożywczych, odrzuconych poza łańcuch rolno-spożywczy ze względów handlowych, estetycznych lub z powodu zbliżającego się terminu przydatności do spożycia z wyjątkiem napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 1,2% oraz napojów alkoholowych będących mieszaniną piwa i napojów bezalkoholowych, w których zawartość alkoholu przekracza 0,5%.

7. Zgodność projektu z prawem Unii Europejskiej.

Przedmiot projektowanej regulacji jest zgodna z prawem Unii Europejskiej. Wskazać w tym miejscu trzeba, iż rozwiązania zaproponowane w projekcie ustawy urzeczywistniają część zaleceń zawartych w Rezolucji Parlamentu Europejskiego z 19 stycznia 2012 r. „Jak uniknąć marnotrawienia żywności: strategię na rzecz poprawy wydajności łańcucha żywnościowego w UE” (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej z dnia 6 sierpnia 2013 roku (2013/C 227 E/05). Projekt ustawy koresponduje z art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002 w zakresie pojęcia daty minimalnej trwałości oraz ogólnego bezpieczeństwa żywności dostarczanej do konsumentów.

8. Informacje o przeprowadzonych konsultacjach.

Wnioskodawcy nie przeprowadzili konsultacji. Wymóg przeprowadzenia konsultacji przed zgłoszeniem projektu nie dotyczy bowiem projektów poselskich, co wynika a contrario z ostatniego zdania przepisu art. 34 ust. 2 regulaminu Sejmu.

